

KRUŠNOHOŘSKÉ LISTY

dvouměsíčník o krušném žití v Rudohoří

HRDINOVÉ, CO O SOBĚ MOC NEMLUVÍ

90 let české horské služby ve filmu

Na obrazovky televize zamířil nový dokument. Režisér a kameraman Martin Vrbický přináší v dokumentu *Ve službě horám* příběh českých horských záchranářů. Do historie mužů a žen, kteří chrání životy návštěvníků nejvyšších vrcholů Česka, se nasmazatelně zapsaly také Krušné hory.

Když se v mlze nad Božím Darem ozve hukot skútru a kdesi mezi smrky probleskne červená bunda horského záchranáře, většina z nás vnímá jen symbol jistoty a bezpečí. Za tímto obrazem se ale skrývá devadesát let odvahy, neviditelné práce a obětavosti. Právě jim věnoval režisér, kameraman a Karlovarák Martin Vrbický svůj nový dokumentární film *Ve službě horám*, který vznikl u příležitosti 90. výročí Horské služby České republiky ve spolupráci s Českou televizí.

Film, jehož televizní premiéra proběhne 21. října na programu ČT2, nabízí nejen pohled do současné práce záchranářů, ale i cestu časem – do doby, kdy první dobrovolníci v Krkonoších vyráželi do hor bez skútru a moderní techniky, často jen s provazem a odvahou. Diváci uvidí kombinaci autentických zásahů, inscenovaných rekonstrukcí, archivních filmových týdeníků i vzpomínek pamětníků, kteří dnes mají přes devadesát let. „Horská služba je pro mě osobní téma. Táta i bratr byli u ní a já jsem

mezi záchranáři v Krušných horách vyrůstal,“ říká Martin Vrbický. „Chtěl jsem, aby film nebyl jen poctou, ale i autentickým svědectvím o lidech, kteří v těchto horách žijí a pracují.“

Významná část natáčení probíhala právě v okolí Klínovce, Božího Daru a Neklidu, kde Vrbický prožil dětství a později i první filmové pokusy. Do příběhu se tak přirozeně promítá osobní vazba k regionu i jeho drsná poetika. „Krušné hory mají zvláštní atmosféru. Jsou tiché, ponuré, a přitom krásné. Tu náladu jsem chtěl do filmu dostat,“ dodává režisér.

Ve snímku se objevuje i jeden z nejstarších členů Horské služby, jedenadevadesátiletý Josef Roubíček, který se na lyže postavil i před kamerou. Právě jeho generace připomíná kořeny služby, která dnes působí v sedmi českých pohorích.

Dokument *Ve službě horám* vznikl více než rok a natáčel se od Jizerských hor až po Šumavu. Představuje nejen záchranářské

zásahy, ale i příběhy lidí, kteří zasvětili horám celý život – často za cenu osobního pohodlí a volného času.

Podle Vrbického není film jen oslavou historie, ale i varováním pro návštěvníky hor: „České hory vypadají mírumilovně, ale mohou být zrádné. Počasí se mění během minut a stačí málo, aby se výlet proměnil v boj o přežití.“

Dokument měl slavnostní předpremiéru už v září ve Špindlerově Mlýně a v říjnu jej čeká uvedení na několika filmových festivalech. V prosinci by měl být promítnut také v karlovarském kině Drahomíra, kde chce Martin Vrbický film osobně představit domovskému publiku.

Na dalších stránkách Krušnohorských listů najdete rozhovor s režisérem Martinem Vrbickým o tom, jak film *Ve službě horám* vznikl, proč jsou Krušné hory jeho srdcovou záležitostí a proč by jejich ticho mělo člověka učit pokoře.

OBSAH ČÍSLA

Velké vítězství pro Krušné hory. Ryžovna zůstane nedotčená – lidé řekli jasné ne výstavbě

str. 2

Tip na výlet: Výhledy, ze kterých se tají dech...

str. 4

Z tipu na kole vznikl sen o kavárně — a ta dnes stojí uprostřed Krušných hor

str. 5

Tůr de Svařák je zpět! Vyrážte do hor ochutnat ten nejlepší svařák a hlasujte o vítězi!

str. 6

GLOSA LADY BARANEK BLÍŽÍ SE ČAS VÁNOC...

Vánoce – čas klidu, pohody, rodinných setkání a pohádek. A naše krásné Krušné hory jsou přece zemí pohádek. Jako dítě jsem milovala Vánoce u babičky. Celý domeček voněl cukrovím, v obýváku stál nazdobený, trochu křivý stromeček, pod ním pár dárků. Ale až s odstupem času si uvědomuji, že právě dárky nebyly tím hlavním. Největší radost měla babička – že jsme se všichni sešli, zpívali koledy, vzpomínali na ty, kteří už mezi námi nejsou, vyprávěli legendy a baštili cukroví. Milovala jsem její kokosové rumové kuličky – dodnes si tu chuť vybavím, když zavřu oči.

Dnes mám z Vánoc spíše pocit, že se z nich stává závod. O nejhezčí výzdobu, nejdražší dárky, nejvíce druhů cukroví. Místo tichého rozjímání slyšíme pípání platebních terminálů, místo vůně jehličí nás obklopuje odér stresu.

Zatímco se honíme za „dokonalými Vánoce“, možná nám uniká to nejdůležitější – jejich skutečné poselství. Vánoce nejsou o tom, co máme pod stromečkem, ale o tom, kdo sedí vedle nás. Nejde o to, kolik utratíme, ale kolik času věnujeme těm, které máme rádi.

Zkusme letos zpomalit. Vypnout reklamy, odložit nákupní seznamy a místo toho se podívat kolem sebe. Zavolat babičce, obejmout děti, popovídat si s přáteli. Udělat dobrý skutek – třeba jen věnovat úsměv kolemjdoucímu nebo nabídnout sousedovi pomoc s nákupem.

Vánoce mají sílu spojovat. Ale jen tehdy, když jim to dovolíme. Když místo konzumu zvolíme lidskost. Když místo spěchu zvolíme klid. Já už svou babičku obejmout nemohu, ale každý rok na ni pravidelně vzpomínám. A dnes jsem to já, kdo má největší radost, když se všichni sejdeme. Protože právě v těchto chvílích nacházíme pravý smysl Vánoc.

JAK SE ŽILO V OBCI, KTERÁ ZMIZELA Z MAPY?

Nový dokument Petra Mikšíčka ve spolupráci s Destinační agenturou Krušnohoří to ukazuje široké veřejnosti

Letní sezóna v Jáchymově letos nabídla návštěvníkům jedinečný zážitek – možnost vystoupat na hradní věž zvanou Šlikovka. Od července se tato historická dominanta města stala součástí komentovaných prohlídek pořádaných městem Jáchymov. Návštěvníci si tak mohou vychutnat malebné výhledy do údolí a zároveň se ponořit do bohaté historie místa. A co vlastně Šlikovka je? Tento název používají místní pro věž, která je jedním z dochovaných pozůstatků

někdejšího hradu. Ten nechal postavit Štěpán Schlik – zakladatel Jáchymova a významná osobnost české historie. Komentovaná prohlídka pod vedením Lucie Javůrkové byla nejen poutavá, ale i obohacující. Díky jejímu nadšení a znalostem jsme se dozvěděli mnoho zajímavostí o historii této věže. Zájem veřejnosti potvrdil, že zpřístupnění této památky bylo krokem správným směrem. Město proto plánuje další komentované prohlídky i na měsíc září. Podrobnosti

včetně možnosti rezervace najdete na webových stránkách města Jáchymov nebo na jeho oficiálním Facebooku.

(red)

VELKÉ VÍTĚZSTVÍ PRO PŘÍRODU

Referendum rozhodlo, že krušnohorská Ryžovna zůstane nedotčená

Skvělá novinka pro milovníky přírody a Krušných hor! Obyvatelé Božího Daru se ve velké míře postavili za záchranu unikátní lokality zaniklé obce Ryžovny a rozhodli o zákazu nové zástavby v této oblasti. V místním referendu, kterého se zúčastnilo přes 73 % oprávněných voličů, hlasovalo pro zákaz výstavby více než dvě třetiny účastníků. Výsledek je pro místní samosprávu platný a závazný. Tímto rozhodnutím byla Ryžovna, cenná horská krajina s loukami, rašeliníšti a unikátním geniem loci, ochráněna před možným vznikem rozsáhlého developerského projektu, který počítal až s osmdesáti domy,

penziony, čerpacími stanicemi, a dokonce třemi větrnými elektrárnami. Obyvatelé tak dali jasný signál, že nové zástavbě, která by ohrozila přírodní a historickou hodnotu oblasti, říkají stop. Referendum ukázalo, že místní lidé

jsou ochotni aktivně rozhodovat o budoucnosti svého okolí a chránit přírodu. Ryžovna si tak zachová svůj unikátní charakter a stane se symbolem respektu k životnímu prostředí i kulturní historii Krušných hor. Tento verdikt je významným vítězstvím pro všechny, kteří si přejí udržet přírodní krásy regionu nedotčené a dostupné i pro budoucí generace.

Celý příběh ukazuje, že aktivní občanská účast může reálně ovlivnit podobu životního prostředí a že se hlas každého člověka v takových otázkách skutečně počítá.

(red)

KDYSI HLÍDALA VLAKY, DNES VÍTÁ HOSTY

Vechtrovna v Kovářské ožila do posledního detailu!

Právě dokončená rekonstrukce Vechtrovny je zatím posledním krokem v naší obnově horského

nádraží Kovářská. Bývalý strážní domek dlouhá desetiletí chátral. Nakonec se nám ho před pár lety

podarilo vysoutěžit a teď je perličkou celého nádraží. Rekonstrukcí oken a omítky jsme zdůraznili původní podobu typizovaného železničního domku z 19. století. Náš kamarád architekt Štěpán Řehoř mu pak dodal vkusné moderní prvky. Vechtrovna stojí na samotě v lese, má u sebe koupací sud a hlídá vjezd do nádraží. Když nejsme na místě my, pronajímáme ji veřejnosti, stejně jako čtyři vagony, tzv. hytláky, odstavené na nepoužívané čtvrté koleji a adaptované na celoroční bydlení. Lidé nám ubytováním umožňují pokračovat v rekonstrukci celého nádraží, na které pracujeme jako spolek Nádraží Kovářská. Doufáme, že v létě už bude veřejnosti přístupná hala, galerie a expozice. To vše se chystá v hlavní nádražní budově, kterou také postupně křísíme z trosk.

Bára a Štěpán Macháčkovi

REŽISÉR VRBICKÝ:

Chtěl jsem zachytit tu kombinaci drsnosti a klidu

V novém dokumentu *Ve službě horám* režisér Martin Vrbický otevírá dveře do světa horské služby – od archivních záběrů přes zásahy v extrémních podmínkách až po vzpomínky pamětníků – a odhaluje také osobní vztah ke Krušným horám, v nichž vyrůstal. V následujícím rozhovoru pro *Krušnohorské listy* přibližuje, jak film vznikl, proč je pro něj tento region srdcovou záležitostí a co mu při natáčení nejvíce ukázal o vztahu člověka a hor.

Martine, hory se objevují ve většině tvé tvorby. Jak to všechno začalo?

Hory mě provázejí celý život – osobně i profesně. Vyrůstal jsem v Krušných horách, táta byl u horské služby na Neklidu a Božím Daru a já jsem trávil dětství v lyžařském oddílu. Tam se zrodila moje vášeň pro hory i pro jejich drsnou, ale krásnou atmosféru. Později jsem závodil, dokonce jsem byl juniorským mistrem republiky, ale už tehdy jsem věděl, že mě víc láká dívat se na svět přes kameru než přes brýle závodníka.

Takže kamera nahradila závodní lyže?

Přesně tak. V době, kdy přišla vlna adrenalinových sportů –

skateboardy, horská kola, freestyle lyžování – se kamera stala jejich přirozenou součástí. Všichni chtěli zachytit, jak to dělají, jak to vypadá. Já jsem nebyl ten, kdo by dělal největší triky, ale uměl jsem to dobře natočit. Od té doby už mě kamera nepustila. Později jsem ji vystudoval a dnes je tomu již víc než patnáct let, co se natáčením v outdooru živím.

Tvůj nový dokument *Ve službě horám* vznikl k devadesátému výročí *Horské služby*. Jak se ten projekt zrodil?

Základní impuls přišel od Aleny Zárybnické, kterou oslovil náčelník horské služby René Mašin. Chtěli film k výročí a Alena, která má k horám blízko, mě přizvala ke spolupráci. Mně to dávalo smysl i osobně – o horské službě vím díky rodině hodně a mám mezi jejími členy spoustu přátel. Tři roky jsem navíc žil na Božím Daru, takže to prostředí znám z obou stran – lidské i filmové.

Natáčeli jste po celé republice. Jak velký to byl projekt?

Horská služba působí v sedmi pohoří, a tak jsme chtěli ukázat všechny. Točili jsme celý rok, aby se vystřídala všechna roční období i typy zásahů – od lavin přes paragliding až po horská kola. Byla to velká logistika, ale zároveň skvělá zkušenost. Krušné hory v tom filmu mají důležité místo – točili jsme tu hlavně sjezdové scény, které mají výbornou

vizuální sílu, a samozřejmě jsme chtěli zachytit i jejich typickou náladu, tu zvláštní kombinaci drsnosti a klidu.

Film se vrací i do historie horské služby. Jak jste ji zpracovali?

Připomínáme celý devadesátiletý příběh – od začátku v Krkonoších až po rozšíření do dalších pohoří. Krušné hory byly poslední, kde se služba ustavila, kolem roku 1955, kvůli pohraničnímu pásmu a tehdejší situaci. Použili jsme archivní materiály České televize, ale i unikátní záběry, které nikdo neviděl – například šestnáctimilimetrové filmy bývalého jizerskohorského náčelníka pana Bícy. Ty jsme digitalizovali po padesáti letech. A musím říct, že mě překvapila nejen jejich kvalita, ale i to, jak improvizovaně tehdy záchranáři pracovali – bez techniky, často doslova na prádelních šňůrách.

Ve filmu vystupují i pamětníci. Byl někdo, kdo tě obzvláště zaujal?

Určitě pan Josef Roubíček z Neklidu, dnes dvaadvadesátiletý. Byl jedním z prvních členů horské služby v Krušných horách a dodnes výborně lyžuje. Když jsme ho natáčeli, patřil na kopci k těm lepším lyžařům. Pro mě osobně symbolizuje tu starou poctivost horalů, kteří se nikdy nepředváděli, ale uměli být tam, kde bylo třeba.

Jak náročné bylo natáčení?

Měli jsme asi pětadvacet natáčecích dní během roku. Kromě rozhovorů jsme inscenovali i různé situace – cvičení, výcviky, přijímání nových členů. Skutečné zásahy jsme netočili, to by nebylo etické. Bylo to intenzivní, ale díky skvělé spolupráci s horskou službou jsme to zvládli bez jediného problému.

Kdy a kde diváci film uvidí?

Předpremiéra proběhla v září ve Špindlerově Mlýně a film teď putuje po outdoorových festivalech. Televizní premiéra byla 21. října na ČT2 a poté bude film dostupný i na iVysílání. V prosinci plánuju projekci v karlovarském kině Drahomíra a v listopadu tradiční promítání na Božím Daru, kde se vždycky schází spousta lidí z hor.

A co chystáš dál?

Mám v hlavě další film z hor. Rád bych se znovu vrátil ke Krušným horám – jsou pro mě osobní i tvůrčí inspirací. Už jsem o tom mluvil s dramaturgem České televize a téma ho zaujalo. Pokud všechno dobře dopadne, brzy se do Krušných hor vrátím – tentokrát opět s kamerou.

Autor: Jan Pichr

Martin Vrbický

Filmař, kameraman a režisér z Karlových Varů, který se dlouhodobě specializuje na natáčení v horském a outdoorovém prostředí. Vystudoval filmovou školu v Písku a ateliér kamery na Filmové akademii Miroslava Ondříčka pod vedením F. A. Brabce.

Spoluzaložil produkční skupinu Fullface Productions, známou především díky filmům a seriálům z prostředí extrémních sportů a českých hor. Podílel se například na projektech *Na skialpech přes hory*, *Po trailech přes hory* nebo na oceňovaném dokumentu *Ten, co slaví každý den*. Za ten získal v roce 2024 první místo v kategorii Sportovní osobnosti na mezinárodním Sportfilm festivalu Liberec.

Ve své tvorbě propojuje dokumentární autenticitu s filmovou obrazovostí a silným vztahem k přírodě. Krušné hory jsou pro něj domovem i inspirací – místem, kde vznikla jeho vášeň pro hory, film a poctivost lidí, kteří v nich žijí.

Z KRYŠTOFOVÝCH HAMRŮ NA VYHLÍDKU NAD PŘEHRADOU

Dneska vyrazíme na výlet z malebné vsí **Kryštofovy Hamry**. Nejprve vystoupáme na hráz Přísečnické přehrady, procházku podle vody ale nečekejte - je to vodárenská nádrž s pitnou vodou a její břehy jsou proto nepřístupné. Po pěkně opravené cyklostezce 23 dojdeme ke Karlovu prameni, kde si můžeme odpočinout, což jistě uvítáme. Čeká nás totiž více než dvoukilometrové stoupání na vrchol **Jelení hory**. Tahle hora je významnou dominantou svého okolí, a nabízí proto překrásný výhled téměř na všechny strany. Kouzelný je zejména pohled na vodní hladinu přehrady, kde jsme před chvílí byli!

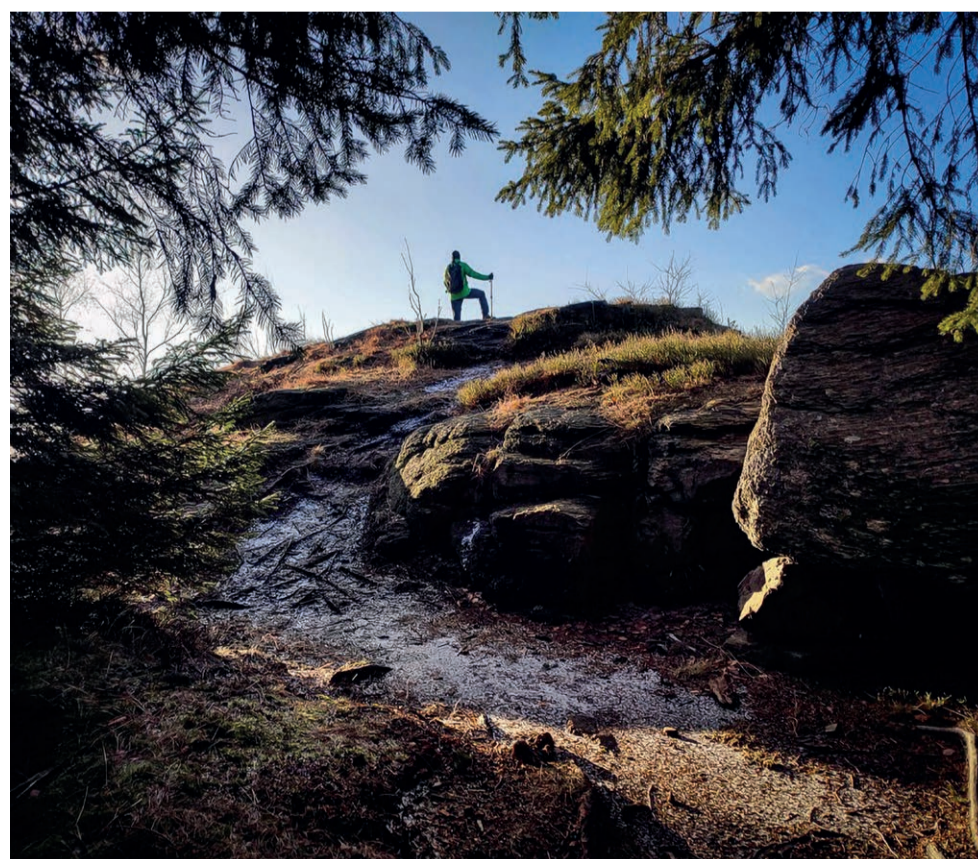
Z hory sestoupíme severní stěnou příkrým klesáním a pak už pohodlnými cestami dojdeme až na **Mnišskou skálu**. Trasa trochu kličkuje a člověku se chce hledat nějakou zkratku. To ale rozhodně nedoporučujeme,

procházíme totiž přírodní rezervací Prameniště Chomutovky a říká se tu Na Bažínách, takže projít zde lesem suchou nohou by bylo prakticky nemožné.

Mnišská skála i se sousední skálou Mních nabízí další úchvatné výhledy na lesní moře pod námi. Odtud už půjdeme jen z kopečka, podél hraničního potoku s Německem. Na závěr výletu si projdeme Kryštofovy Hamry a věřím, že nám dáte za pravdu: je to tu opravdu moc hezké!

*Destinační agentura Krušnohoří
11,1 km*

Naskenujte QR kód a uložte si celý výlet do svého mobilního telefonu.

KRUŠNOHORSKÉ TRENDY

MILU LIVIN

Jsem Hanka, tvořím jako **MILU LIVIN**. Ilustracemi sdílím momenty sebelásky a růstu, propojuji tvořivost s duší, přírodou i deníky, které jsou mou inspirací. Moje papírové poklady přináší radost, klid a připomínku, že světlo máme v sobě všichni.

Naskenujte QR kód a objevte všechno, co MILU LIVIN nabízí.

BIOLUMOS

Objevte kouzlo bioluminiscence chemického inženýra Jana Šugara! Díky projektu Biolumos si děti mohou doma vypěstovat svítící plankton a hravou formou poznat přírodní vědy. Starat se o něj je zábava a okamžik, kdy se ve tmě rozzáří život, probouzí radost, zvědavost i úžas nad přírodou. Skenujte a objevujte svítící plankton ve vašich telefonech.

ŠTĚPÁN JAVŮREK – LÉTA SAMETOVÁ

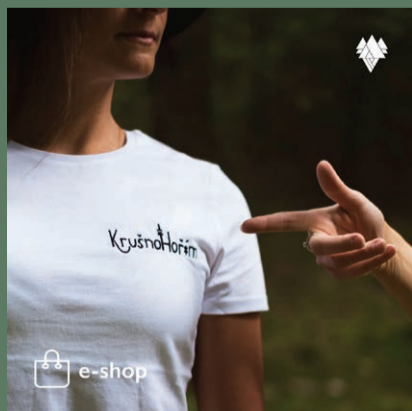
Oblíbený spisovatel a krušnohorský rodák Štěpán Javůrek, autor úspěšné trilogie *Sudetský dům* a ředitel Destinační agentury Krušnohoří, přichází s novou knihou *Léta sametová*. Hořká komedie o jedné svérázně rodině, kde jedna katastrofa střídá druhou – a do toho přichází Sametová revoluce, která všem obrátí životy vzhůru nohama. Objevujte a kupujte u svého oblíbeného knihkupce.

STUDIO JE TO HLÍNA

Když si dvě kamarádky začnou plnit sny, vznikne z toho něco krásného. A přesně to se stalo na Božím Daru, kde Tereza Forejtová a Lucie Dušková otevřely Studio Je to hlína – místo tvořivosti, radosti a klidu. „Chtěly jsme prostor, kam lidé přijdou odpočinout, ušpinit si ruce i vyčistit hlavu. Pořádáme kurzy pro dospělé i děti, začátečníky i pokročilé. Naším cílem není jen dělat keramiku, ale to, aby se tu lidé cítili dobře. Jestli chcete zpomalit a načerpat energii, přijďte na Boží Dar. Protože tvořit je hlína.“

DESTINAČNÍ AGENTURA KRUŠNOHOŘÍ

Destinační agentura Krušnohoří ve spolupráci s hlavní designérkou z Ateliéru Jitky Tě představuje nový stylový merch, který potěší každého milovníka Krušných hor. Mrkněte na jejich web a vyberte si třeba originální porcelán, trička nebo mikiny inspirované krásou hor!

GASTRO OKÉNKO

Z VTIPU NA KOLE VZNIKL SEN O KAVÁRNĚ. DNES STOJÍ UPROSTŘED KRUŠNÝCH HOR

HotSpot Café vznikl z lásky ke kávě, sportu a Krušným horám. Manželé, kteří stojí za tímto pojízdným coffee pointem, dlouho postrádali v okolí Mikulova místo, kde by si po cyklistickém výšlapu mohli dopřát opravdu kvalitní kávu. Z původního vtipu o vlastní kavárně se tak po letech stala skutečnost.

často vychutnávají kávu přímo u karavanu, ať už po cyklistické túře, výletu, nebo jen tak pro radost.

V nabídce kromě kávy nechybí lokální produkty, které majitelé pečlivě vybírají. Ochutnat můžete limonády a cidery Kauboy z Ústí nad Labem, piva z božidarského pivovaru Červený vlk nebo poctivé nanuky DO:PUSY z Karlových Varů. V chladnějších měsících pak nechybí svařené víno či horký mošt. Sladkou tečku tvoří skořicoví šneci a makový závin, které se u zákazníků těší obrovské oblibě: „Šnecy nám většinou zmizí do hodiny po otevření – rekord je 32 minut.“ Dodává paní majitelka.

Myšlenka otevřít HotSpot Café zrála pomalu. „Pořád jsme si říkali, že se do toho pustíme, až děti odrostou,“ vzpomíná majitelka. Když se blížil konec její rodičovské dovolené, rozhodli se, že už nebudou čekat na to pomyslné „až jednou“. Po několika neúspěšných pokusech narazili na starý černý přívěs ze 70. let přestavěný na gastro provoz – a bylo jasno. Krátce poté už stál karavan u nich doma a začalo dobrodružství, které dnes těší nejen je, ale i stovky návštěvníků.

HotSpot Café nabízí přátelskou atmosféru, skvělou kávu z ústecké pražírny a místo, kde se člověk může na chvíli zastavit, posedět a nadechnout se. I když je koncept kavárny „to go“, hosté si

HotSpot Café je rodinný projekt v pravém slova smyslu – bez zaměstnanců či brigádníků, s důrazem na osobní přístup a vztahy. „Naši zákazníci jsou většinou přátelé a z těch, které ještě neznáme, se přátelé často stanou,“ říká majitelka s úsměvem.

Pozitivní ohlasy místních i návštěvníků dávají projektu sílu a chuť do dalších plánů. Manželé by v budoucnu rádi HotSpot rozšířili, i když konkrétní plány zatím zůstávají v tajnosti. Jedno je ale jisté – kdo miluje kávu, Krušné hory a příjemnou atmosféru, měl by si sem udělat výlet.

(Vendula Deutscha a red)

HOTSPOT CAFE

Ke Zbrojnici 61,
419 01, Mikulov

Otevřeno: pátek 16–19 h

Víkend: 11–18 h
Doporučujeme otevřít skrze jejich Instagram.

PAMĚTI NÁRODA

Tomáš Kábrt: Když svoboda začíná u smíchu a končí, když přestaneme naslouchat

Tomáš Kábrt vyrůstal v Sokolově za minulého režimu. Pořádal koncerty, výstavy, divadelní akce a happenings. Bavilo ho spojovat lidi, dělat věci po svém, vytvářet prostor, kde se mohlo svobodně mluvit a smát. Na první pohled to vypadalo jako zábava. Ale tehdy to byla odvaha. V době, kdy stát rozhodoval o tom, co se smí říkat a co ne, si Kábrt s přáteli dovolil smát se nahlas. To stačilo k tomu, aby se stal podezřelým. Na výsleších trávil spoustu času, ač často ani nevěděl proč. Jeho život se stal víceméně veřejným, protože kdykoliv kdokoliv chtěl, přišel a udělal u něj domovní prohlídku či jeho domácnost odposlouchávali. Přesto v tom pokračoval. Vydával časopis Západočeskej průser a Stres. Byl členem recesistického sdružení Ananas. V roce 1988 se rozhodl to říct nahlas. Na prvomájový průvod přišel s dýchacím přístrojem a napsal „S.O.S. – Dusím se!“. Byla to akce, která měla největší ohlas a společenský dopad. Upozorňovala na stav životního prostředí na uhelném a průmyslovém Sokolovsku, kdy stav životního prostředí ohrožoval všechny obyvatele, ale režim o tom mlčel. Za několik dní ho přišli zatknout, ale díky tomu, že se režim pomalu hroutil, tak za to nikdy obviněn nebyl. Kábrt se zapojil do Občanského fóra a zůstal veřejně aktivní i po revoluci – jako novinář, organizátor, člověk, který připomíná, že svoboda se neudrží sama.

I po více než třiceti letech se vrací k otázce, co vlastně svoboda znamená. Mluví s mladými, diskutuje a varuje před apatií a přetvářkou. „Nikdo nám dneska nenabulíkuje, že, „musel“ chodit do průvodu nebo dělat jiné kompromisy. Nemusel. Šlo jen o to, aby lidi drželi spolu,“ říká.

Dnes, v době, kdy si 17. listopad připomínáme už jen svíčkou nebo statusem na síti, mluví Kábrt o jiném druhu nesvobody – o té tiché, která vzniká, když přestaneme naslouchat. „Mladí lidé by se měli bouřit proti obelhávání, proti manipulaci,“ je přesvědčen Tomáš Kábrt. „Sociální síť nám dobře slouží, ale je potřeba mít na paměti, že kontakt mezi lidmi na sociální síti zprostředkuje nějaký algoritmus. Ta síť nám vytváří realitu na míru. Není to skutečnost. Tak vznikají ty bubliny. Cesta ven vede jenom skrze setkávání, nezprostředkovaný dialog a otevřenost. To, že je druhý člověk jiný, není problém, to je naopak požehnání. Každá uniformita je nepřírozená. Rozmanitost kultur a názorů je normální – a možná právě to jsme si měli ze 17. listopadu zapamatovat. Svět je pestřejší než jakékoliv selfičko.“

Foto: archiv pamětníka

paměť národa

Karlovarský kraj

JEŽÍŠKOVY VÁNOČNÍ TRHY – BOŽÍ DAR

6. 12. 2025

V nejvýše položeném horském městě Boží Dar se opět rozzáří tradiční Ježíškovy vánoční trhy. Návštěvníci se mohou těšit na kouzelnou sváteční atmosféru, vůni svařeného vína a medoviny i na stánky plné regionálních výrobků. Trhy nabídnou bohatý doprovodný program a originální dárky, které pod vánočním stromečkem potěší. Přijďte si užít začátek adventu tam, kde má Ježíšek své doma.

www.bozidar.cz

TÚR DE SVAŘÁK

30. 11. 2025 – 1. 1. 2026

Najděte ten nejlepší svařák v Krušných horách! Začíná další ročník oblíbené akce Túr de Svařák, která vás provede kouzelnými místy i chutěmi. Vydejte se za zimní atmosférou, přáteli a hrnkem horkého svařeného vína.

Zapojené podniky najdete na www.krusnohorsko.com

OTEVŘENÍ GALERIE GUSTAVA ZINDELA

3. 12. 2025 od 17 h

Objevte Gustava Zindela – malíře a grafika, jehož díla zachycují život v Krušných horách. Nová část expozice Královské mincovny

v Jáchymově se slavnostně otevře vernisáží, která proběhne ve středu 3. 12. 2025 od 17 h – přijďte zažít inspiraci a atmosféru Krušných hor.

ADVENTNÍ KONCERT – HORNÍ JIŘETÍN

19. 12. 2025 v 18 h

Dopřejte si v adventním čase chvíli zastavení a zaposlouchejte se do tónů hudby klasické i filmové. Uslyšíte známou suitu z Carmen, Květinový valčík z Louskáčka, hudbu z filmu Polární expres a pro navození té pravé vánoční atmosféry nebude chybět ani směs českých koled. To vše v podání Mozartova symfonického orchestru pod vedením vynikajícího Kryštofa Brože.

VÁNOČNÍ TVOŘENÍ V BLAHO & WORK

Přijďte do Blaho & worku v Ostrově načerpat sváteční atmosféru a užít si tvořivé odpoledne.

Připravujeme dílničky, kde si děti pomalují vlastní talířek – krásný dárek pod stromeček, který potěší.

Dílničky se budou konat 22. 11. a 8. 12. Kvůli kapacitě je nutné se předem registrovat.

VÁNOČNÍ TRHY U SOUSEDŮ

Vánoční trhy Drážďany od 26. 11. do 24. 12. 2025

Vánoční trhy Norimberk od 28. 11. do 24. 12. 2025

Vánoční trhy Berlín od 24. 11. do 31. 12. 2025

Vánoční trhy Mnichov od 24. 11. do 24. 12. 2025

Vánoční trhy Regensburg od 25. 11. do 23. 12. 2025

Vánoční trhy Annaberg od 28. 11. do 23. 12. 2025

Vánoční trhy Königstein od 29. 11. do 23. 12. 2025

Vánoční trhy Seiffen od 28. 11. do 22. 12. 2025

Vánoční trhy Marienberg od 26. 11. do 22. 12. 2025

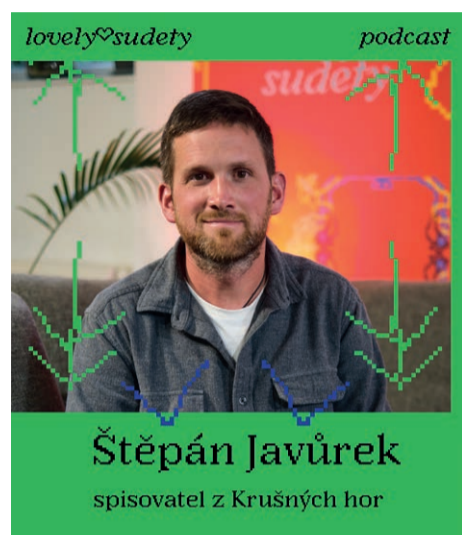
Vánoční trhy Weiden od 28. 11. do 23. 12. 2025

Vánoční trhy Pirna od 25. 11. 2025 do 30. 12. 2025

DALŠÍ AKCE NAJDETE PĚKNĚ POHROMADĚ V KALENDÁŘI NA WEBU KRUSNOHORSKO.COM

ŠTĚPÁN JAVŮREK: Krušné hory potřebují činy, ne filozofování

V nové rubrice přinášíme souhrn rozhovorů z podcastu Lovely Sudety. Tentokrát jsme mluvili se spisovatelem a ředitelem Destinační agentury Krušnohoří Štěpánem Javůrkem. Rozhovor pochází z podcastu Lovely Sudety – pořadu o lidech a tématech z periferie. Mluvíme s osobnostmi z Karlovarského kraje i dalších okrajů Česka a sledujeme jejich práci, příběhy a témata, která v centrech často mizí z dohledu. V každé epizodě hledáme, proč má smysl tady žít, tvořit a posouvat věci k lepšímu.

Štěpán popisuje Krušnohoří jako živý organismus, který se za posledních

dvacet let zřetelně proměnil k lepšímu. Jasně však pojmenovává i největší překážku dalšího rozvoje: chybějící strategický dokument, jenž by region rozdělil do tří zón – pro turismus, pro ochranu přírody a památek a pro rozvoj občanské infrastruktury. Štěpán ale nemá rád věčné filozofování o tom, kam se mají Krušné hory posunout a jeho verdikt je jednoduchý: region je pouze tím, co do něj vložíme. V rozhovoru došlo i na jeho spisovatelskou dráhu a roli „kronikáře“ Krušných hor. Naznačil téma chystané knihy, za kterou ho doma nejspíš nepochválí. Celý rozhovor najdete ve všech podcastových aplikacích nebo přes přiložený QR kód.

V KRUŠNÝCH HORÁCH SE TVOŘÍ, PROPOJUJE A INSPIRUJE. PRVNÍ BARCAMP TO DOKÁZAL

Historicky první Krušnohorský Barcamp ukázal, že když se potkají lidé s nápady a chutí sdílet, vznikají skvělé věci. V prostorách ostrovského Blaho & worku zazněly neformální prezentace od zkušených lidí z praxe i od začátečníků, kteří si

to chtěli zkusit. Setkání přinesla spoustu inspirace a dokázala, že v Krušných horách žije silná komunita kreativních lidí, kteří umí spolupracovat, rozvíjet se a propojovat. Děkujeme všem za účast a těšíme se na příští ročník!

ZAPOJTE SE, OCHUTNEJTE A BAVTE SE:

Túr de svařák hledá nejlepší svařák i nadšené porotce!

S příchodem adventu se Krušné hory oblékají do svého nejkrásnějšího kabátu – cesty jsou pokryté sněhem, pod nohama nám to křupe a chladný vzduch provoní skořice a hřebíček a promrzlé ruce nám ohřeje teplé červené víno. A právě s tím nám startuje **Túr de svařák** – akce, která nám ukáže, kde v horách se připravuje ten nejlepší svařák a kde se skrývá opravdová vánoční pohoda.

Máte kavárnu, bistro nebo restauraci? Přihlaste svůj podnik a třeba právě na vás čeká **titul Nejlepší svařák Krušných hor** a focení vašeho podniku od Fotografské z Krušných hor v hodnotě 3000 Kč, která zachytí duši vašeho místa.

A pokud podnik nemáte? Nevadí! Můžete se stát **porotcem**, ochutnat svařáky, nasát adventní náladu hor a užít si zimní chvílky. A ano, i porotci budou odměněni. Ve spolupráci s **Destinační agenturou Krušnohoří** můžete vyhrát **Krušnohorský balíček** se stylovým merchem, který vám připomene vaše putování po horách a bude dělat radost třeba po celý rok.

Registrace pro podniky je otevřena **od 20. října do 20. listopadu**.

Přihlaste se přes web nebo naskenováním QR kódu. Připravíme tip na výlet k vašemu podniku, ukážeme vás na sítích, a aby každý věděl, že se soutěže účastníte, dostanete **samolepku na dveře** a **leták s informacemi pro porotce** – vaše zákazníci. Vyhlášení proběhne 5. ledna 2026 – a právě ten den se dozvíme, kde voní a chutná ten nejlepší svařák Krušných hor.

Porotci, připravte se! Od **první adventní neděle** najdete na webu interaktivní mapu, kde si vyberete podniky, které chcete navštívit a ohodnotit. A pokud se znáte, že byste na to do té doby zapomněli, sledujte **FB skupinu Túr de svařák už nyní** – budeme tam pravidelně sdílet soutěžící podniky, tipy na výlety a QR kódy pro hodnocení. Ohodnotíte-li **minimálně tři podniky**, dostanete se do slosování o **hodnotný Krušnohorský balíček**.

Tak se zapojte, ochutnávejte, nasávejte vůně hor a radost adventu. Nezapomeňte posílat hodnocení a už se jen těšte na svoji výherní chvílku!

(red)

NEŽ VYRAZÍTE DO KRUŠNÝCH HOR: 5 VĚCÍ, KTERÉ MOHOU ZACHRÁNIT DEN I ŽIVOT

Zimní sezóna už pomalu klepe na dveře, a proto není od věci si připomenout pár základních pravidel pro bezpečný pohyb v horském prostředí. Dodržování těchto pravidel nám může výrazně pomoci předejít nešťastným událostem na sjezdovkách, běžkařských tratích či ve volném terénu. Chystáte-li se na výlet do hor, neměli byste podcenit přípravu. Pojdme se na to podívat:

1. Sledujte počasí

Chystáte-li se na výlet do hor, neměli byste podcenit přípravu. Podívejte se jaké je na horách počasí, a podle toho zvolte vhodné oblečení. Nikdy není na škodu si do batohu přibalit o vrstvu navíc, kdyby se počasí nečekaně změnilo.

2. Nabitý telefon a off-line mapy

Velmi důležité je mít s sebou nabitý mobilní telefon s mapovými podklady pro oblast, kam se chystáte, a s uloženým číslem na Horskou službu +420 1210. Dobré je mít v telefonu nainstalovanou aplikaci Záchranka, která je pro Horskou

službu velice nápomocná při lokalizaci volajícího.

3. Buďte ohleduplní na sjezdovce

Na sjezdovce jste povinni dodržovat desatero pravidel FIS pro chování na svahu a řídit se pravidly a pokyny lyžařského areálu. Obecně lze říct, že je nutné se chovat ohleduplně vůči ostatním lyžařům, neohrožovat nikoho svou jízdou, jezdit rychlostí odpovídající vašim schopnostem a povětrnostním podmínkám. Velké části úrazů, které řešíme, je možné předejít právě dodržováním těchto pravidel.

4. Pomoc při nehodě na svahu

Pokud se stanete svědkem nehody na svahu, je vaší povinností zastavit a v případě potřeby poskytnout a zavolat pomoc. Je vhodné místo nehody označit pomocí překřížených lyží zapíchnutých do sněhu ve svahu nad zraněným, čímž dáte najevo ostatním lyžařům, že se něco děje a měli by přibrzdit.

5. Pohybuje se s rozumem

Při samotném pohybu v horách dbejte především na vlastní bezpečnost, pohybujte se po vyznačených trasách a nepřeceňte svoje síly. Horské prostředí umí být

krásné, ale i krušné, proto je k němu potřeba přistupovat s respektem.

Návštěvníkům hor přeji co nejvíce slunných dní, pořádnou sněhovou nadílku a krásné zážitky spojené s pobytem na horách. A pokud se náhodou dostanete do úzkých, nebojte se na Horskou službu obrátit, jsme připraveni vám přijet na pomoc.

Bc. Jakub Kříklava, HS Boží Dar

PŘÍBĚHY KRUŠNOHORSKÉ HUDBY

Dr. Petr Rojik

Blížící se Vánoce posouvají naše vnímání k otevření našich myslí a srdcí. Jsme vnímavější k adventním a vánočním tradicím. Hudba nám k tomu dává skvělou příležitost. Možná bude pro mnoho lidí překvapením, že i Krušné hory mají vlastní, stovky let trvajících hudební tradici.

Hudba se dostala do našich hor v hornických sídlištích. Na české straně Krušných hor to byl především renesanční Jáchymov, kde se v 16. století v luteránském kostele zaváděla hudba. Je s ní spojeno jméno kantora Niklase (Nikolause) Hermana. Duchovní písně, které Herman skládal a učil své farníky, vycházely z hudebního materiálu gregoriánského chorálu. Herman však melodie zjednodušil, upravil do snadno zapamatovatelné podoby a opatřil texty, kterým každý rozuměl a mohl si je zpěvovat i doma. Příklady takových písní najdeme v tištěných knihách Hermana a zčásti i kazatele Mathesia. Připomeňme si třeba píseň o Jáchymovu „Ich preis den werthen Jochimsthal“. Některé Hermanovy duchovní písně přežily do dnešních dnů ve zpěvnících evangelických farností po obou stranách hranice a dokonce po celém Německu. Hermanova vánoční píseň „Lobt Gott ihr Christen allzugleich“

(Chvalte Boha, všichni křesťané) se stala snad nejpoblíbenější vánoční koledou Krušných hor všech dob. Tento chorál mnohokrát zpracovávali ve varhanních preludiích i takoví skladatelé jako Dietrich Buxtehude nebo Johann Sebastian Bach.

S následující dobou baroka jsou v našem kraji spojování dva vynikající skladatelé, jejichž věhlas překročil hranice naší země: Johann Caspar Ferdinand Fischer, rodák z Krásna, který prožil studijní léta a kariéru v Ostrově a německém Rastattu. Wenzel Gunther Jacob se narodil v Krajkové a komponoval v Praze.

S hornickými centry Krušných hor je těsně spojena lidová hornická píseň. Mnoho písní, které se zpívají dodnes při českých hornických slavnostech, má původ v jáchymovském a saském Krušnohoří. Sbírku hornických písní vydal tiskem např. Matthäus Wiesner z Kraslic. Kromě hornických písní existují i ryze krušnohorské písně kovářské, paličkářské, vandrácové a samozřejmě i hospodské, milostné, oslavující přírodu ve všech ročních obdobích a také koledy adventní a vánoční.

Na konci 18. století proslavil krušnohorskou Přísečnici její starosta Ignaz Walter. Tento zajímavý, originální muž hrál krásně na harfu, čímž si vysloužil biblickou přezdívku „Kráľ David“. Walter naučil hrát

na harfu a na jiné nástroje místní mládež, která si tím přivydělávala na cestách. Časem hráči, hráčky, zpěváci a zpěvačky vytvořili soubory a orchestry, se kterými účinkovali po celé Evropě, v Egyptě, na Blízkém východě a v Indii. S rozvojem hráčských dovedností vznikla potřeba opatřit si hudební nástroje.

Nástrojařství se v Krušných horách rozvinulo do evropské úrovně ve „čtyřlístku hudebních měst“: Kraslice, Klingenthal, Luby a Markneukirchen. Podnikatel Richard von Dotzauer, přezdívaný „Otec Krušnohoří“, založil v roce 1869 hudební a nástrojařské školy v Kraslicích a Lubech. Se jménem prvního, dlouholetého ředitele kraslické hudební školy Franze Ludwiga staršího a jeho syna, který se stal profesorem na hudební akademii v Münsteru, se pojí přezdívka „Kraslice – město hudby“. Nebýt mecenáše Dotzauera, v Kraslicích a Lubech by možná nevznikly světoznámé značky Amati a Cremona. Po odsunu Němců po druhé světové válce vznikla řada renomovaných nástrojařských firem v Německu. Pokud chce dnes někdo slyšet krušnohorský folklór, musí za ním zajet do Saska nebo Bavorska na setkání rodáků a jejich potomků, kde pravidelně vystupuje např. soubor Bojaz s původním „krušnohorským“ obsazením, který má rodinné kořeny v Nových Hamrech.

Řekne-li se „krušnohorský folklór“, většina lidí si automaticky vybaví jméno božidarského rodáka Antona Günthera. Ten prochodil se svou kytarou celé pohoří po obou stranách hranice. Jako vynálezce hudební litografické pohlednice rozšířil své písně do té míry, že ožily vlastním životem až dodnes. Günther však byl nejen skladatelem dnes již

zlidovělých písní, které dnes slyšíme hlavně v Sasku ve všech možných úpravách od dechovky po rock, ale také humanistou, vypravěčem, autorem moudrých básní a prózy. Güntherova sláva tak trochu zastínila jeho současníky, jakými byli třeba blatenský Hans Soph nebo měděnecký Reinhold Illing.

S odchodem Němců z české části Krušných hor nastalo tvůrčí a posluchačské vakuuum, doslovně „delete“. Ani opakované pokusy o přebásnění Güntherových písní do češtiny nedokázaly vystihnout fluidum jeho poezie. Zato v Německu mezi rodáky se vynořila generace talentovaných písničkářů, básníků a prozaiků. Rád bych vyzdvihl dvě jména: moudrou, spirituální Zitu Ladwig, jejíž básně byly zčásti zhudebněny, a strhující Elfriede Bidmon. Jejich umění si nezádá se slavným Šmidovým románem Cejch. Můžeme si jen přát, aby se jejich poselství dostalo i k českým čtenářům a posluchačům.

Bylo by krásné, kdyby se i mezi novými českými obyvateli Krušných hor vynořili hudebníci a autoři, kteří proniknou hluboko do duše Krušných hor a jejichž dílo prověří čas.

KRUŠNOHORSKÉ LISTY

dvouměsíčník o krušném životě v Rudohoří

Číslo 4, vyšlo v listopadu 2025, ročník V., ISSN 2787-9283

Vydavatel:
Lokální destinační agentura Centrální Krušnohoří, z. s.

Člen České unie vydavatelů, z. s.

IČO: 08886571

třída Dukelských hrdinů 339,
362 51 Jáchymov

Není-li uvedeno jinak, pochází fotografie z databáze Lokální destinační agentury Centrální Krušnohoří, z. s.

Tisk a grafická úprava:
Tiskárna Median, s.r.o.,
www.tiskarna-median.cz

Plné verze článků a aktuality

v elektronické podobě najdete na krusnohorsko.com

Předplatné objednávejte na redakce@krusnohorsko.com

Kontakt: redakce@krusnohorsko.com

Jakékoliv užití a šíření obsahu časopisu i v jiném jazyce než českém je bez písemného svolení vydavatele zakázáno.

Redakce neodpovídá za obsah inzerce ani za pravdivost údajů uvedených inzerenty.

Krusnohorsko.com

Krusnohorsko

Krusnohorsko

PŘEDPLATNÉ „KRUŠNOHORSKÁ JISTOTA“

Chcete mít jistotu, že se k vám **Krušnohorské listy** vždy dostanou včas a bez starostí?

Tento balíček je určen všem, kteří si rádi užívají pravidelný přísun čerstvého čtení, a přitom ocení i drobné zvýhodnění.

- **Cena jednotlivého čísla: 100 Kč** (zůstává stejná jako v předchozích letech).
- **Roční předplatné (6 čísel):** zvýhodněná cena 550 Kč (místo 600 Kč). Ideální volba pro každého čtenáře, kdo chce mít listy po ruce pravidelně a bez starostí.

PŘEDPLATNÉ „SRDCEM PRO KRUŠNOHORSKÉ LISTY“

Kromě pravidelného čtení pomůžete i rozvoji a novým nápadům, které dělají **Krušnohorské listy** stále zajímavějšími.

Cena: 999 Kč/rok

Zahrnuje klasické roční předplatné (6 čísel).

- **Navíc jako dárek** obdržíte s prvním výtiskem knihu *Stíny nad Krušnými horami* (v hodnotě 300 Kč).
- Díky tomuto balíčku se z běžného předplatitele stáváte i našim blízkým podporovatelem a partnerem při tvorbě listů.

Na všechny druhy předplatného je možné vystavit **dárkový poukaz**, takže můžete obdarovat třeba své přátele, kteří si Krušné hory zamilovali. Dárkem uděláte dvojnásobnou radost – potěšíte své blízké a zároveň podpoříte lokální činnost. A pokud zvolíte balíček noviny + kniha, máte hned krásnou kombinaci praktického i srdečného dárku.

